

AYVA YETİŞTİRME BİLGİLERİ

Anavatanının Kuzey-Batı İran, Türkistan ve Anadolu olduğu bilinen ayva, sofralık tüketiminin yanı sıra, reçel, jel, marmelat ve meyve suyu olarak da değerlendirilebilmektedir. Ayrıca pektin ve tanen açısından endüstri alanında da kullanılmaktadır.

Yetiştiricilik, hasat ve depolama kolaylığıyla birlikte son yıllarda pazarda iyi fiyat bulması üreticilerin kapama ayva bahçeleri kurmalarını özendirmektedir. Yurdumuzda 10 ile 1000 m arasındaki yüksekliklerde hemen her bölgede yetiştirilebilen ayva, kumlu-tınlı sıcak ve geçirgen topraklarda iyi yetişir.

Soğuk ve rutubetli topraklarda meyve er odunumsu bir hal alır ve kalite düşer. Rüzgardan ve fazla yağmurdan zarar görür. Ancak geç çiçek açması nedeniyle ilkbahar donlarından zarar görmez. Ağacı 4-5 m boylu, kırmızı kahverengi gövdeli ve derine gitmeyen yüzeysel kök sistemine sahip tir. Ayva kendine verimli olup; tozlayıcı çeşide gereksinim duymaz, tozlanma böceklerle olur,

Ayva: tohumla, kök sürgünleri ve çelikle üretilbildiği gibi;

Quince-A,B,C,D,E klon lan üzerine aşılacak suretiyle de yetiştirilebilir. En yaygın olarak kullanılan Quince-A

klonudur. Quince-A klonu bodur bir anaç olmasının yanı sıra; ateş yanıklığına dayanıksız, nemli topraklara kısmen dayanıklı, nematod ve pamuklu bite dayanıklı, soğuk ve kirece ise hassastır. Üzerine aşılacak çeşidin meyveleri kaliteli olur.

Quince-A klon anacından alınan 15-20 cm uzunluğundaki odun çelikleri birinci yıl aşı parselin de köklendirildikten sonra ikinci yıl istenilen ayva çeşidi ile aşılanır. Gerek Quince-A çeliğinin ve gerekse aşıların tutma yüzdesi yüksektir. Bodur gelişme gösterdiği için dikim aralık ve mesafesi 4,5 x 4,5 metredir.

Modifiye lider terbiye sistemine göre ve alçaktan taçlandırılarak şekil verilir. Bodurluğu sağlamak için uç alınır.

Ayvanın en önemli hastalıklarından biri olan Ateş Yanıklığı yumuşak çekirdekli meyve ağaçlarının en tahripkar hastalığıdır.

Kışı durgun halde bulaşık ağaçlardaki kanser yaralarında geçiren hastalık etmeni, vejetasyonun başlamasıyla birlikte faaliyete geçer; yüksek rutubet ve 18-24 °C sıcaklıkla birlikte ilk enfeksiyonlarına başlar. Uygun koşullarda hastalığın günlük ilerleme hızı 10-20 cm'yi bulur. Bahçede bulunan hastalıklı bir ağaç kısa bir süre sonra tüm bahçenin hastalanıp kurummasına neden olur.

Hastalık, çiçek demetlerinin solması ve kararması ile başlar, genç sürgün ve yapraklar sararıp, yanmış bir görüntü alır. Hastalıklı dallar kışın durgun dönemde, yanık bölgenin 20 cm altından kesilip yakılmalı, makas her kesimden sonra dezenfekte edilmeli ve hastalığın görüldüğü bölgeden damızlık getirilme melidir. Kışın ağaçlar budandıktan ve gözler kabardıktan sonra olmak üzere iki kere % 2' lik bordo bulamacı ile ve çiçekten sonra % 0,4' lük hazır bakırlı bir ilaçla ilaçlanmalıdır. Eğer hastalık devam ediyorsa, bu ilaçlama 3-4. kez tekrarlanmalıdır.

Ayva ağaçlarındaki en önemli zararlı ise iç kurdudur. Gerekli önlemler alınmadığı takdirde zarar % 60, hatta % 100' e kadar çıkabilmektedir. İç kurdu yılda 2-3 döl verir. Kışı ağaç kabukları altında veya topraktaki kalıntılar altında olgun larva halinde geçirirler. Mücadelede en önemli husus, her döl ait larva çıkışı süresince ağaçları ilaçlı bulundurarak yumurtadan çıkan larvaları meyve içine girmeden öldürmektir. İlk larva çıkışını belirlemek önemlidir. Kesin saptama için tuzak bant yöntemi uygulanır. İlk larva çıkışı görüldüğünde ise birinci ilaçlama yapılır. Diğer döl çıkışları da aynı yöntemle saptandıktan sonra 1-2 ilaçlama daha yapılır.

AYVA ÇEŞİTLERİ BENCİKLİ

Yöresel adı "Bencikli" dir. Ağacın gelişmesi orta kuvvette ve verimlidir. Meyve şekli oval olup, rengi koyu sandır. Ortalama meyve ağırlığı 311,0 gramdır. Meyve et dokusu sıkı, et sertliği 6,5 kg'dır. Meyve, aromalı; tatlı ve orta sulu olup, boğucu luk azdır. Kuru madde/asit yüzdesi 13,4' tür.



LİMON III

Yöresel adı "Limon" dur. Ağacın gelişmesi kuvvetli ve verimlidir. Meyve şekli yuvarlak olup, rengi yeşildir. Ortalama meyve ağırlığı 205,3 gramdır. Meyve et doku su gevşek, et sertliği 8,2 kg' dır. Meyve; az aromalı, mayhoş ve orta sulu olup, boğuculuk azdır. Kuru madde/asit 10,1' dir.

EGE 2

Yöresel adı "Ekmek "tir. Ağacı kuvvetli gelişir ve verimlidir. Meyve şekli yuvar lak olup, rengi yeşilimsi sandır. Ortalama meyve ağırlığı 347 gramdır. Meyve et dok usu gevşek, et sertliği 5,5 kg'- dır. Meyve, aromalı, tatlı ve sulu olup; boğucu değil dir. Kuru madde/asit 14,2' dir (Tescilli çeşitlerimizdendir).

EGE 22

Yöresel adı "İstanbul'dur. Ağacı kuvvetli gelişir ve orta verimlidir. Meyve şekli oval olup, rengi yeşilimsi sandır. Ortalama meyve ağırlığı 329,8 gramdır. Meyve et doku su gevşek, et sertliği 5,4 kg'- dır. Meyve; orta aromalı, tatlı ve sulu olup, boğu cu değildir. Kuru madde/asit 29' dur (Tescilli çeşitlerimizdendir).

EGE 25

Yöresel adı "Midilli "dir. Ağacı orta kuvvetli gelişir ve verimlidir. Meyve şekli oval olup, rengi yeşilimsi sarıdır. Ortalama meyve ağırlığı 435 gramdır. Meyve et dokusu gevşek, et sertliği 5,1 kg'- dır. Meyve, orta aromaî, tatlı ve sulu olup, boğucu değildir. Kuru madde/asit 15,4' dır (Tescilli çeşitlerimizdendir).

SÖBÜ LİMON III

Yöresel adı "Söbü limon" dur. Ağacın gelişmesi kuvvetli ve verimlidir Meyve şekli söbü olup, rengi yeşilimsi sandır. Ortalama meyve ağırlığı 280,3 gramdır. Mey ve et dokusu gevşek, et sertliği 5,1 kg' dır. Meyve, az aromalı, mayhoş ve sulu olup; boğuculuk yoktur. Kuru madde/asit 12,5' dır.

EKMEK II

Yöresel adı "Ekmek" tir. Ağacın gelişmesi kuvvetli ve orta verimlidir Meyve şekli yu varlak olup, rengi yeşilimsi sandır. Ört. meyve ağırlığı 276,6 gram olup, et dokusu gevşek, sertliği 6,6 kg'dır. Meyve, az aromalı, az tatlı ve sulu olup; boğucu de ğildir. Kuru madde/asit 13,6' dır.

EKMEK V

Yöresel adı "Ekmek" tır. Ağacın gelişmesi kuvvetli ve verimlidir. Meyve şekli yuvarlak olup, rengi sarımsı yeşildir. Ört. meyve ağırlığı 220,3 gramdır. Et dokusu gevşek, et sertliği 6,4 kg' dır. Az aromalı, orta tatlı ve sulu olup, boğucu değil dir. Kuru madde/asit 10,2' dir.



EŞME

Yöresel adı "Eşme" dir. Ağacın gelişmesi kuvvetli ve verimlidir. Meyve şekli söbü olup rengi sarıdır Ört, meyve ağırlığı 304,6 gramdır. Et dokusu gevşek, et sertliği 5,7 kg' dır. Meyve, az aromalı, mayhoş tatta ve orta sulu olup; boğucuiuğu azdır. Kuru madde/asit 20,7'dir.

Dr. Necla ERCAN

<http://www.cevizfidan.com/>